Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
GIOVANNI PITRUZZELLA
esitatud 17. juunil 2021 [1]

Kohtuasi C-180/20

Euroopa Komisjon
versus

Euroopa Liidu Nõukogu

Tühistamishagi – Otsused (EL) 2020/245 ja 2020/246 – Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelise ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel moodustatud partnerlusnõukogus Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht seoses partnerlusnõukogu, partnerluskomitee, allkomiteede ja muude partnerlusnõukogu loodud organite kodukorra vastuvõtmisega ning allkomiteede loetelu koostamisega – Otsused, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetavad seisukohad rahvusvahelise lepingu alusel loodud organis – Õigusliku aluse valik – Lepingud, mille teatud sätteid võib seostada ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga (ÜVJP) – Kahe eraldi otsuse vastuvõtmine

I. Sissejuhatus

1. Liidu aktide õiguslikku alust käsitleva institutsioonidevahelise kohtuvaidluse raames, mis on põhiseadusliku tähtsusega,[2] on pärast Lissaboni lepingu jõustumist üha olulisemal kohal kohtuasjad, mis seavad kahtluse alla ELi toimimise lepingu reguleerimisalasse jääva Euroopa Liidu välistegevuse ja ELi lepingus sätestatud ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) vahelise piiri[3]. Käesolevas ettepanekus käsitletav hagi kuulub selliste kohtuasjade hulka ja kujutab endast ligikaudu kolm aastat pärast 4. septembri 2018. aasta kohtuotsuse komisjon *vs*. nõukogu (leping Kasahstaniga)[4] (edaspidi „Kasahstani kohtuotsus“) väljakuulutamist Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu Nõukogu vahelise vaidluse uut etappi seoses õiguslike alustega, mis on asjakohased nn uue põlvkonna partnerluslepingute sõlmimiseks ja rakendamiseks. Kasahstani kohtuotsuses tuli Euroopa Kohtul esimest korda otsustada ÜVJP valdkonda kuuluva pädevuse ja

[1] Algkeel: prantsuse.

[2] Vt selle kohta eelkõige 6. detsembri 2001. aasta arvamus 2/00 (Cartagena bioohutuse protokoll) (EU:C:2001:664, punkt 5) ja 14. juuni 2016. aasta kohtuotsus parlament *vs*. nõukogu (C-263/14, EU:C:2016:435, punkt 42).

[3] Vt näiteks 19. juuli 2012. aasta kohtuotsus parlament *vs*. nõukogu (C-130/10, EU:C:2012:472); 24. juuni 2014. aasta kohtuotsus parlament *vs*. nõukogu (C-658/11, EU:C:2014:2025) ja 14. juuni 2016. aasta kohtuotsus parlament *vs*. nõukogu (C-263/14, EU:C:2016:435).

[4] C-244/17, EU:C:2018:662.

EL toimimise lepingu kohaldamisalasse kuuluva pädevuse piiritlemise üle ühe sellise lepingu rakendamise raames ja täpsemalt ELTL artikli 218 lõike 9 alusel vastuvõetava otsuse üle, millega nõukogu kehtestab liidu seisukoha organis, mis on asutatud selle lepingu alusel [5].

2. Käesolevas kohtuasjas palub komisjon tühistada nõukogu otsused (EL) 2020/245 [6] ja 2020/246 [7] (edaspidi koos „vaidlustatud otsused“) liidu nimel võetava seisukoha kohta ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelise ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel moodustatud partnerlusnõukogus [8].

II. Õigusraamistik

A. ELi lepingu asjasse puutuvad sätted

3. ELi lepingu V osa 1. peatükk sisaldab üldsätteid liidu välissuhete kohta. ELL selle peatüki artikli 21 lõikes 1 on sätestatud põhimõtted, millel rajaneb liidu tegevus rahvusvahelisel areenil, ning on täpsustatud, et liit püüab arendada suhteid ja luua partnerlusi eelkõige riikidega, kes neid põhimõtteid jagavad. Selle artikli lõikes 2 on loetletud liidu välistegevuse eesmärgid ja sama artikli lõike 3 esimeses lõigus on sätestatud, et „[l]iit austab lõigetes 1 ja 2 osutatud põhimõtteid ning püüab neis lõigetes esitatud eesmärke saavutada käesolevas jaotises ja ELi toimimise lepingu viiendas osas määratletud liidu välistegevuse valdkondade ning muude poliitikavaldkondade välisaspektide arendamisel ja teostamisel“.

4. ELi lepingu V jaotise 2. peatükk sisaldab erisätteid ÜVJP kohta. ELL artikli 24 lõike 1 teises lõigus on sätestatud, et „[ü]hise välis- ja julgeolekupoliitika suhtes kohaldatakse erimenetlusi ja -eeskirju. Kui aluslepingud ei näe ette teisiti, määravad ühise välis- ja julgeolekupoliitika kindlaks ja rakendavad seda Euroopa Ülemkogu ja nõukogu, kes teevad otsuse ühehäälselt“. ELL sama peatüki artiklis 37 on sätestatud, et „[l]iit võib sõlmida lepinguid ühe või mitme riigiga või rahvusvahelise organisatsiooniga käesoleva peatükiga hõlmatud valdkondades“.

[5] ELTL artikli 218 lõike 9 tõlgendamise kohta on ka teisi pretsedente, mille puhul on tegemist vaidlusega, mis põhineb otsusel, millega kehtestatakse liidu nimel rahvusvahelise lepinguga loodud organis liidu nimel võetav seisukoht, kuid mis samas ei puuduta ÜVJPga seotud ja ÜVJPga mitteseotud pädevuse piire, vt 26. septembri 2013. aasta kohtuotsus Ühendkuningriik *vs.* nõukogu (C-431/11, EU:C:2013:589); 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ühendkuningriik *vs.* nõukogu (C-656/11, EU:C:2014:97) ja 18. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Ühendkuningriik *vs.* nõukogu (C-81/13, EU:C:2014:2449).

[6] 17. veebruari 2020. aasta otsus Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelise ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel moodustatud partnerlusnõukogus seoses partnerlusnõukogu, partnerluskomitee, allkomiteede ja muude partnerlusnõukogu loodud organite kodukorra vastuvõtmisega ning allkomiteede loetelu koostamisega kõnealuse lepingu (välja arvatud selle II jaotise) kohaldamiseks (ELT 2020, L 52, lk 3).

[7] 17. veebruari 2020. aasta otsus Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelise ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel moodustatud partnerlusnõukogus seoses partnerlusnõukogu, partnerluskomitee, allkomiteede ja muude partnerlusnõukogu loodud organite kodukorra vastuvõtmisega ning allkomiteede loetelu koostamisega kõnealuse lepingu II jaotise kohaldamiseks (ELT 2020, L 52, lk 5).

[8] ELT 2018, L 23, lk 4.

B. ELi toimimise lepingu asjasse puutuvad sätted

5. Liidu välistegevust hõlmava ELi toimimise lepingu viienda osa V jaotis on pühendatud liidu rahvusvahelistele lepingutele. See osa sisaldab muu hulgas ELTL artiklit 218, mis reguleerib liidu ja kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide vaheliste lepingute läbirääkimise ja sõlmimise menetlust. Selle artikli lõigetes 8 ja 9 on sätestatud:

„8. Nõukogu teeb kogu menetluse käigus otsuseid kvalifitseeritud häälteenamusega. Nõukogu teeb otsuse siiski ühehäälselt, kui leping hõlmab valdkonda, mille puhul liidu õigusakti vastuvõtmisel on nõutav ühehäälsus […].

9. Nõukogu võtab komisjoni või liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega peatatakse lepingu täitmine ja kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte […]“.

III. Vaidluse taust

A. Ulatuslik ja laiendatud partnerlusleping

6. 29. septembril 2015 andis nõukogu komisjonile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale (edaspidi „kõrge esindaja“) loa alustada läbirääkimisi Armeenia Vabariigiga raamlepingu üle[9]. Läbirääkimised olid edukad ning leping parafeeriti 21. märtsil 2017.

7. Nõukogu võttis 20. novembril 2017 vastu otsuse, millega andis loa ulatuslik ja laiendatud partnerlusleping liidu nimel allkirjastada ja tegi otsuse selle lepingu teatavate osade ajutise kohaldamise kohta[10] (edaspidi „allkirjastamise otsus“). See otsus põhines ELL artiklil 37 ning ELTL artiklil 91 ja artikli 100 lõikel 2, ELTL artiklitel 207 ja 209 koostoimes ELTL artikli 218 lõigetega 5 ja 7 ning ELTL artikli 218 lõike 8 teisel lõigul. Ulatuslik ja laiendatud partnerlusleping allkirjastati 24. novembril 2017 ja seda kohaldatakse ajutiselt alates 1. juunist 2018.

8. Selle lepingu artiklis 362 on ette nähtud partnerlusnõukogu loomine, kes jälgib ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu rakendamist ja vaatab selle korrapäraselt läbi ja kellel on õigus võtta vastu lepinguosaliste suhtes siduvaid otsuseid ning anda soovitusi[11] (edaspidi „partnerlusnõukogu“). Partnerlusnõukogusse kuuluvad lepinguosaliste esindajad ministrite tasandil ning nõukogu kohtub korrapäraste ajavahemike järel vähemalt üks kord aastas ja ka siis, kui see osutub vajalikuks. Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artikli 362 lõikes 4 on ette nähtud, et partnerlusnõukogu võtab vastu oma kodukorra. Partnerlusnõukogu abistab tema ülesannete täitmisel ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artikli 363 alusel moodustatud partnerluskomitee, kuhu kuuluvad lepinguosaliste kõrgematest ametnikest esindajad (edaspidi „partnerluskomitee“). Vastavalt selle artikli lõikele 4 määrab partnerlusnõukogu oma kodukorras kindlaks selle komitee toimimise ja ülesanded. Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu

[9] See raamleping pidi asendama ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu (EÜT 1999, L 239, lk 3).

[10] Nõukogu 20. novembri 2017. aasta otsus (EL) 2018/104 ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT 2018, L 23, lk 1).

[11] Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artikli 362 lõike 6 kohaselt võtab partnerlusnõukogu oma otsused ja soovitused vastu lepinguosaliste kokkuleppel, kui asjaomased sisemenetlused on lõpule viidud.

artikli 364 kohaselt võib partnerlusnõukogu luua konkreetsetes valdkondades abistavaid allkomiteesid või muid organeid ning määrab kindlaks nende koosseisu, ülesanded ja tegevuspõhimõtted.

B. Vaidlustatud otsused

9. Vaidlustatud otsused puudutavad partnerlusnõukogu, partnerluskomitee, allkomiteede ja muude partnerlusnõukogu loodud organite kodukorra vastuvõtmist ning alamkomiteede loetelu koostamist (edaspidi koos „kodukorrad“).

10. Kõrge esindaja ja komisjon võtsid 29. novembril 2018 vastu ühisettepaneku võtta vastu nõukogu otsus liidu nimel partnerluslepingunõukogus võetava seisukoha kohta, mis käsitleb kodukordi käsitlevate otsuste vastuvõtmist (edaspidi „ühisettepanek“)[12]. See ettepanek põhines muu hulgas ELL artiklil 37 kui materiaalõiguslikul alusel.

11. 19. juulil 2019 esitas komisjon nõukogu otsuse muudetud ettepaneku, milles jäeti välja viited kõrgele esindajale ja ELL artiklile 37 kui materiaalõiguslikule alusele[13] (edaspidi „muudetud ettepanek“). See ettepanek põhines ELTL artikli 218 lõikel 9 kui menetlusõiguslikul alusel ning ELTL artiklil 91 ja artikli 100 lõikel 2 ning ELTL artiklil 207 ja artiklil 209 kui materiaalõiguslikul alusel. Selle otsuse põhjendustes selgitati, et ELL artikli 37 väljajätmine materiaalõigusliku alusena oli põhjendatud eelkõige Kasahstani kohtuotsuse kontekstis.

12. Alaliste esindajate komitee (Coreper) otsustas 4. detsembril 2019 jagada vastu võetav õigusakt kahte otsusesse, millest ühe aluseks on ELL artikkel 37 ja mis käsitleb ainult ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotist, mis hõlmab koostööd välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas, ning teise aluseks on ÜVJPga mitteseotud õiguslikud alused ja see hõlmab kogu ulatuslikku ja laiendatud partnerluslepingut, välja arvatud selle II jaotis.

13. Nõukogu võttis 17. veebruaril 2020 vaidlustatud otsused koos vastu. Otsus 2020/245 võeti vastu ELTL artikli 91 ja ELTL artikli 100 lõike 2 ning ELTL artikli 207 ja ELTL artikli 209 alusel koostoimes ELTL artikli 218 lõike 8 esimese lõiguga ja ELTL artikli 218 lõikega 9. Seevastu otsus 2020/246 võeti vastu ELL artikli 37 alusel koostoimes ELTL artikli 218 lõike 8 teise lõiguga ja ELTL artikli 218 lõikega 9. Otsuse 2020/245 artikliga 1 on ette nähtud, et „[s]eisukoht, mis võetakse liidu nimel […] ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel moodustatud partnerlusnõukogus seoses […] kodukorra vastuvõtmisega […] kõnealuse lepingu (välja arvatud selle II jaotise) kohaldamiseks, põhineb partnerlusnõukogu otsuse eelnõul“. Otsuse 2020/246 artiklis 1 on ette nähtud, et „[s]eisukoht, mis võetakse liidu nimel […] ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel moodustatud partnerlusnõukogus seoses […] kodukorra vastuvõtmisega […] kõnealuse lepingu II jaotise kohaldamiseks, põhineb partnerlusnõukogu otsuse eelnõul“.

[12] Ühisettepanek võtta vastu nõukogu otsus seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelise ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel loodud partnerlusnõukogus seoses partnerlusnõukogu, partnerluskomitee, eriotstarbeliste allkomiteede ja muude organite kodukorda käsitlevate otsuste vastuvõtmisega (JOIN(2018) 29 final).

[13] Muudetud ettepanek võtta vastu nõukogu otsus seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelise ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel loodud partnerlusnõukogus seoses partnerlusnõukogu, partnerluskomitee, eriotstarbeliste allkomiteede ja muude organite kodukorda käsitlevate otsuste vastuvõtmisega (COM(2019) 345 final).

14. Kahe avaldusega, mis kanti nõukogu koostatud 4. märtsi 2020. aasta protokolli, rõhutasid komisjon ja Tšehhi Vabariik, et ELL artikli 37 kasutamine nõukogu kahest otsusest ühe puhul on nende arvates õiguslikult väär [14]. Nõukogu samasse protokolli kantud avalduses väljendas ka Ungari „kahtlusi kahe erineva otsuse vastuvõtmise suhtes EL seisukoha kohta“, vaidlustamata siiski ELL artiklit 37 õigusliku alusena [15]. Need kaks liikmesriiki otsustasid hääletamisest loobuda.

IV. Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

15. Komisjon esitas 24. aprillil 2020 Euroopa Kohtu kantseleisse käesoleva ettepaneku esemeks oleva tühistamishagi. Tšehhi Vabariigile ja Prantsuse Vabariigile anti luba astuda menetlusse vastavalt komisjoni ja nõukogu nõuete toetuseks.

16. Komisjon, keda toetab Tšehhi Vabariik, palub Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud otsused, jätta nende tagajärjed kehtima ja mõista kohtukulud välja nõukogult.

17. Nõukogu palub esimese võimalusena Euroopa Kohtul jätta hagi rahuldamata ja mõista kohtukulud välja komisjonilt ning teise võimalusena jätta vaidlustatud otsuste tühistamise korral nende tagajärjed kehtima. Prantsuse Vabariik palub Euroopa Kohtul jätta komisjoni hagi rahuldamata.

V. Analüüs

18. Komisjon esitab oma hagi põhjendamiseks kaks väidet.

A. Esimene väide

1. Poolte argumentide lühikokkuvõte

19. Hagi esimeses väites, mis on käesolevas asjas menetluse peamine osa, heidab komisjon nõukogule ette esiteks ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotise väljajätmist otsuse 2020/245 II jaotise kohaldamisalast, teiseks ELL artikli 37 valimist otsuse 2020/246 materiaalõiguslikuks aluseks ja kolmandaks ELTL artikli 218 lõike 8 teise lõigu lisamist selle otsuse menetlusõigusliku alusena.

20. Komisjon väidab, et valides otsuse 2020/246 materiaalõiguslikuks aluseks ELL artikli 37, muutis nõukogu hääletamisreeglit, mis muidu oleks olnud aluslepingute alusel vaikimisi kohaldatav, ning eiras Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikat liidu õigusaktide õigusliku aluse valiku kohta. Komisjoni väitel tuleneb sellest kohtupraktikast ja eelkõige Kasahstani kohtuotsusest, et ELTL artikli 218 lõike 9 alusel tehtud nõukogu otsus, millega nõukogu kehtestab rahvusvahelise lepinguga loodud organis liidu nimel võetava seisukoha, tuleb vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega, kui selle lepingu raskuskese asub valdkonnas, mille puhul materiaalõiguslikud alused nõuavad kvalifitseeritud häälteenamust. Komisjon väidab, et ulatuslik ja laiendatud partnerlusleping hõlmab peamiselt kaubanduse, arengukoostöö ja

[14] Vt Euroopa Liidu Nõukogu 4. märtsi 2020. aasta kokkuvõttev protokoll (6517/20; CRS CRP 9), COREPERi 12. ja 14. veebruari 2020. aasta koosolekud, COREPERi 12. veebruari 2020. aasta lisa, punkt 38.

[15] Vt Euroopa Liidu Nõukogu 4. märtsi 2020. aasta kokkuvõttev protokoll (6517/20; CRS CRP 9), COREPERi 12. ja 14. veebruari 2020. aasta koosolekud, COREPERi 12. veebruari 2020. aasta lisa, punkt 38.

transporditeenuste pakkumise valdkondi, millele on pühendatud suurem osa selle lepingu artiklitest. Lepingu II jaotises asuvad üheksa artiklit, mis käsitlevad koostööd välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas, on puhtalt teisejärgulised võrreldes kogu ulatusliku ja laiendatud partnerluslepinguga ning on seega ebapiisavad, et õigustada ÜVJP valdkonda kuuluva õigusliku aluse valimist kogu kõnealuse lepingu jaoks. Selle järelduse põhjendamiseks väidab komisjon, et Kasahstani kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus, et ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kasahstani Vabariigi vahelise laiendatud partnerluse ja koostöö lepingu II jaotise sätted[16] (edaspidi „Kasahstaniga sõlmitud leping“), mis on sisult ja arvult sarnased ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotise sätetega, ei õigusta ELL artikli 37 valimist nõukogu poolt sellise otsuse materiaalõiguslikuks aluseks, nagu seda on vaidlustatud otsused.

21. Nõukogu, keda toetab Prantsuse Vabariik, ei vaidle vastu sellele, et valdkonda, kuhu vaidlustatud otsused kuuluvad, tuleb hinnata, lähtudes ulatuslikust ja laiendatud partnerluslepingust. Ta väidab siiski, et liidu õigusakti, sealhulgas rahvusvahelist lepingut käsitleva õigusakti õigusliku aluse valik peab põhinema objektiivsetel asjaoludel, mis on kohtulikult kontrollitavad ja mille hulka kuuluvad nii õigusakti sisu kui ka selle eesmärk. Nõukogu väitel tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et lepingu eesmärkide analüüs on oluline selleks, et teha kindlaks, milline seos on lepingu sätete vahel, mis on seotud liidu erinevate tegevusvaldkondadega, ning alles seejärel tuleb analüüsida nendes sätetes sisalduvate kohustuste ulatust, st nende sätete sisu. Komisjoni esitatud argumendid ei võta aga kuidagi arvesse ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu konkreetseid eesmärke ja sätteid, vaid keskenduvad üksnes nende sisule. Käesolevas asjas leiab nõukogu, et ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotises sisalduvate sätete eesmärkide analüüs näitab, et need ei ole selle lepingu teiste sätetega võrreldes teisejärgulised ega kaudsed. Lisaks sellele, vastupidi komisjoni väidetule, on ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu ja Kasahstaniga sõlmitud lepingu vahel põhimõttelised erinevused nende eesmärkide määratlemisel ja seega ka nende õiguslikus olemuses. Sellega seoses märgib nõukogu, et ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artiklis 1 on Kasahstaniga sõlmitud lepinguga võrreldes vähemalt üks täiendav sisuline eesmärk, see tähendab eesmärk edendada ulatuslikku poliitilist koostööd (punkt a) ja võimaldada lepinguosalistel arendada tihedaid poliitilisi suhteid (punkt b). Lisaks sellele on mõned ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artiklis 1 nimetatud üldeesmärgid sätestatud lepingu artiklis 3 täpsemate eesmärkidena, mida selle lepingu II jaotise sätetega konkreetselt taotletakse. Eelkõige kujutab eesmärk tõhustada koostööd välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas, mida ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artikli 3 lõikes 1 nimetatakse Armeeniaga toimuva poliitilise dialoogi üldiseks eesmärgiks, millel põhinevad kõik muud selle dialoogiga taotletavad eesmärgid, endast eraldi eesmärki, mida ei saa pidada selle lepingu muude eesmärkide kõrval teisejärguliseks. Nõukogu väitel ei ole seega mingit kahtlust, et selle lepingu II jaotise sätete peamine eesmärk on ÜVJP valdkonda kuuluva poliitika rakendamine, mida liit teostab talle ELL V jaotise II peatüki alusel antud pädevuse raames. Seda järeldust, mis põhineb selle lepingu II jaotise sätete eesmärkide analüüsil, ei saa kahtluse alla seada argumentidega, mis puudutavad üksnes nende sätete sisu ja eelkõige nende väidetavat deklaratiivset väärtust. Esiteks nähtub kõnealustest sätetest, et korrapärase poliitilise dialoogi pidamine kujutab endast viisi, kuidas koostööd tuleb rakendada, ning teiseks ei ole Euroopa Kohtu praktikas ühtegi asjaolu, mis võimaldaks järeldada, et sätteid, mis näevad ette koostöö dialoogi vormis, ei saa põhimõtteliselt käsitada iseseisva osana, kui nendega taotletakse julgeoleku- ja välispoliitika eesmärke.

[16] ELT 2016, L 29, lk 1.

2. Õiguslik hinnang

a) Asjakohase kohtupraktika seis

22. ELTL artiklis 218 on selguse, järjekindluse ja ratsionaliseerimise nõuete täitmiseks ette nähtud ühtne ja üldkohaldatav menetlus, mis hõlmab nende rahvusvaheliste lepingute üle peetavaid läbirääkimisi ja lepingute sõlmimist, mida liit on pädev sõlmima oma tegevusvaldkondades, kaasa arvatud ühine välis- ja julgeolekupoliitika, välja arvatud juhul, kui aluslepingud näevad ette erimenetluse [17]. Mis puutub ELTL artikli 218 lõikesse 9, siis selles nähakse ette lihtsustatud menetlus, mille eesmärk on eelkõige määrata kindlaks seisukohad, mis võetakse liidu nimel seoses liidu osalemisega asjaomase rahvusvahelise lepinguga loodud otsustusorganis nende aktide vastuvõtmisel, mis on seotud selle lepingu kohaldamise või rakendamisega [18]. Kuna selles sättes ei nähta ette ühtegi hääletamisreeglit selles viidatud kategooriasse kuuluvate otsuste vastuvõtmiseks nõukogu poolt, on Euroopa Kohus otsustanud, et hääletamisreegel tuleb igal konkreetsel juhul kindlaks määrata ELTL artikli 218 lõike 8 alusel. Euroopa Kohus täpsustas sellega seoses, et kui selline otsus ei vasta ühelegi juhtumile, mille puhul ELTL artikli 218 lõike 8 teine lõik nõuab ühehäälset otsust, peab nõukogu selle otsuse põhimõtteliselt vastu võtma vastavalt ELTL artikli 218 lõike 8 esimesele lõigule koostoimes ELTL artikli 218 lõikega 9 kvalifitseeritud häälteenamusega [19].

23. Esimene juhtum, mille puhul ELTL artikli 218 lõike 8 teise lõiguga nõutakse, et nõukogu peab tegema otsuse ühehäälselt, käsitleb olukorda, kus leping hõlmab valdkonda, mille puhul on liidu akti vastuvõtmiseks nõutav ühehäälsus, see juhtum loob niisiis seose nimetatud artikli alusel vastuvõetava otsuse materiaalõigusliku aluse ja selle otsuse vastuvõtmisel kehtiva hääletamisreegli vahel. Selline on olukord ÜVJP puhul, kuna ELL artikli 31 lõike 1 esimeses lõigus nähakse eelkõige ette, et EL lepingu V jaotise 2. peatüki alusel vastuvõetavad otsused tehakse ühehäälselt, kui nimetatud peatükis ei ole sätestatud teisiti [20].

24. Selleks et teha kindlaks, kas ELTL artikli 218 lõikes 9 määratletud raamistikus vastu võetud otsus hõlmab valdkonda, mille puhul on liidu akti vastuvõtmiseks nõutav ühehäälsus ning seetõttu tuleb see ELTL artikli 218 lõike 8 teises lõigus nimetatud esimest olukorda arvestades vastu võtta ühehäälselt, tuleb lähtuda selle otsuse materiaalõiguslikust alusest [21].

25. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab liidu õigusakti õigusliku aluse valik põhinema objektiivsetel asjaoludel, mis on kohtulikult kontrollitavad ja mille hulka kuuluvad selle õigusakti eesmärk ja sisu [22]. Kui liidu õigusakti kontrollimise käigus selgub, et sellega taotletakse kahte eesmärki või sellel on kaks reguleerimiseset ning üks neist eesmärkidest või esemetest on määratletav peamisena, samas kui teine on üksnes kõrvalise tähtsusega, peab õigusaktil olema üksainus õiguslik alus, see tähendab peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav

[17] Vt selle kohta 24. juuni 2014. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (C-658/11, EU:C:2014:2025, punkt 52) ja Kasahstani kohtuotsus (punkt 21).

[18] Vt selle kohta 6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* komisjon, C-73/14, EU:C:2015:663, punkt 65, ja Kasahstani kohtuotsus (punkt 25).

[19] 25. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (WRC-15) (C-687/15, EU:C:2017:803, punkt 51) ja Kasahstani kohtuotsus (punktid 25 ja 27).

[20] Vt Kasahstani kohtuotsus (punkt 29).

[21] Vt Kasahstani kohtuotsus (punkt 35).

[22] Vt selle kohta 26. märtsi 1987. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (45/86, EU:C:1987:163, punkt 11); 11. juuni 1991. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (C-300/89, EU:C:1991:244, punkt 10); 6. detsembri 2001. aasta arvamus 2/00 (Cartagena bioohutuse protokoll) (EU:C:2001:664, punkt 22); 14. juuni 2016. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (C-263/14, EU:C:2016:435, punkt 43) ja Kasahstani kohtuotsus (punkt 36).

õiguslik alus. Seevastu erandlikult juhul, kui meetmel on korraga mitu omavahel lahutamatult seotud eesmärki või osa, millest ükski ei ole teiste suhtes kõrvalise tähtsusega, mistõttu kuuluvad kohaldamisele aluslepingute erinevad sätted, peab meetme õiguslikuks aluseks erandina võtma vastavad erinevad õiguslikud alused [23]. Kahe õigusliku aluse kasutamine on samas välistatud, kui nende õiguslike aluste jaoks ette nähtud menetlused on omavahel kokkusobimatud [24].

26. Kõnealuse kohtupraktika kohaselt tuleb seega selleks, et hinnata, kas akti õiguslik alus või õiguslikud alused on õigesti kindlaks määratud, uurida liidu akti „raskuskeset". Euroopa Kohus on samuti täpsustanud, et samu kriteeriume kohaldatakse ka siis, kui määratakse kindlaks rahvusvahelise lepingu sõlmimist ja rakendamist käsitlevate liidu õigusaktide õiguslik alus [25].

27. Käesoleva vaidluse poolte vahel tekkinud vaidlusest ilmneb lahknev tõlgendus Euroopa Kohtu välja töötatud „raskuskeskme kontrolli" erinevate põhielementide kohta, mida tuleb täpsustada järgmiselt.

28. Esiteks, seoses teabevahetusega selles küsimuses komisjoni, nõukogu ja Prantsuse Vabariigi vahel tuleb märkida, et kõnealuse liidu akti „eesmärk" ja „sisu" kuuluvad samuti nende objektiivsete asjaolude hulka, mis on kohtulikult kontrollitavad ja millel peab põhinema selle akti õigusliku aluse valik. Kuna niisuguse akti raskuskeskme määratlemine on valdavalt pragmaatiline tegevus, siis järjekord, mille kohaselt Euroopa Kohus analüüsib neid kahte tegurit, ja tähtsus, mille ta omistab neile konkreetse juhtumi uurimisel, sõltub peamiselt juhtumi asjaoludest ega võimalda spekuleerida ühe või teise elemendi enam või vähem „olulise" laadi või võimaliku hierarhia olemasolu üle nende vahel.

29. Vastab tõele, et raskuskeskme kontrolliskeemi teatud kohaldamisjuhud rahvusvaheliste lepingute sõlmimisega seotud aktide suhtes näivad omistavat suurema tähtsuse akti eseme uurimisele. Nii on Euroopa Kohus arvamuses 1/78 [26] täpsustanud, et lepingu kvalifitseerimisel „tuleb lähtuda selle põhieesmärgist, mitte eritingimustest", mis, olles kõrvalise või lisanduva tähtsusega, jäävad selle peamise eesmärgi suhtes tahaplaanile. Sama arutluskäiku järgis Euroopa Kohus 3. detsembri 1996. aasta kohtuotsuses Portugal *vs.* nõukogu [27] (edaspidi „kohtuotsus Portugal *vs.* nõukogu") ja 11. juuni 2014. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* nõukogu [28] (edaspidi „Filipiinide kohtuotsus"), et määrata kindlaks vastavalt arengukoostöö lepingu ning partnerluse ja koostöö raamlepingu eesmärk. Ühelt poolt ei muuda selline käsitlus siiski lepingu sisu uurimist täiesti tähtsusetuks, kuna see analüüs võib isegi viia selleni, et lepingu üksiksätetega ette nähtud kohustuste ulatust arvestades tehakse kindlaks erinevad osad, mis nõuavad muude õiguslike aluste lisamist [29]. Teiselt poolt, nagu märkis kohtujurist Mengozzi oma ettepanekus kohtuasjas, milles tehti Filipiinide kohtuotsus, [30] on eespool viidatud kohtupraktika suund üksnes „konkreetne kõrvalekaldumine" käesoleva ettepaneku punktis 25 nimetatud liidu õigusakti õigusliku aluse

[23] Vt selle kohta muu hulgas 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* parlament ja nõukogu (C-178/03, EU:C:2006:4, punktid 42 ja 43); 14. juuni 2016. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (C-263/14, EU:C:2016:435, punkt 44) ja Kasahstani kohtuotsus (punkt 37).

[24] Vt eelkõige 6. novembri 2008. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (C-155/07, EU:C:2008:605, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika). Tuleb siiski rõhutada, et Euroopa Kohus piirab olukordi, kus menetluste kokkusobimatuse tõttu on välistatud kahe (või enama) õigusliku aluse valimine, jättes välja olukorrad, kus erinev on üksnes hääletusnorm; vt 19. juuli 2012. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (C-130/10, EU:C:2012:472, punktid 45–48).

[25] Vt eelkõige 14. juuni 2016. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (C-263/14, EU:C:2016:435, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

[26] 4. oktoobri 1979. aasta arvamus 1/78 (looduslikku kautšukit käsitlev rahvusvaheline leping) (EU:C:1979:224).

[27] C-268/94 EU:C:1996:461, punktid 37–39.

[28] C-377/12 EU:C:2014:1903, punktid 35–39.

[29] Vt *a contrario* Filipiinide kohtuotsus, punktid 56 ja 59.

[30] C-377/12, EU:C:2014:29, punktid 25–28.

kindlaksmääramisel kohaldatavatest üldnormidest, mille puhul ei ole nendest lähtutud[31]. Igal juhul näib, et seda lähenemist tasakaalustab Euroopa Kohtu üha sagedamini esitatud põhjenduskäik, mis keskendub konkreetsemalt lepingu sisu analüüsile,[32] ilma et see omakorda tähendaks õigusakti eesmärkide hindamise kõrvalejätmist.

30. Teiseks, peale õigusakti eesmärgi ja sisu võivad liidu õigusakti raskuskeskme kindlaksmääramisel arvesse tulla ka muud objektiivsed asjaolud, nagu nähtub selgelt Euroopa Kohtu kasutatud sõnastusest, mida on korratud käesoleva ettepaneku punktis 25. Mis puudutab konkreetselt rahvusvahelise lepingu sõlmimist ja rakendamist käsitlevaid õigusakte, siis on nende asjaolude hulgas eelkõige kontekst, millesse see akt kuulub ja milles see vastu võeti[33]. Kuigi selle asjaolu tähtsus sõltub igal juhul õigusakti liigist ja kõnealuse lepingu liigist, võib konteksti analüüs mängida Euroopa Kohtu analüüsis keskset rolli, nagu see oli näiteks 20. novembri 2018. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* nõukogu (AMP Antarktika)[34]. Seevastu akti vastuvõtja veendumus[35] või „asjaosaliste subjektiivne hinnang ja üldpoliitilised kavatsused“[36] ei ole õigusliku aluse valiku seisukohast asjasse puutuvad, kuna need ei ole objektiivsed.

31. Kolmandaks nähtub käesoleva ettepaneku punktis 25 osutatud kohtupraktikast, et ainuüksi asjaolust, et liidu õigusaktil on mitu eesmärki või reguleerimisvaldkonda, ei piisa, et see akt põhineks mitmel õiguslikul alusel. Euroopa Kohus on raskuskeskme kontrolli nimelt läbi viinud täpselt määratletud skeemi alusel, mida tuleb arvesse võtta paljude eesmärkide või osade korral ning millega nähakse ette kas peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonnaga nõutav õiguslik alus, mis tähendab, et teine eesmärk või osad tuleb kvalifitseerida kõrvaliseks, või juhul, kui selline peamise ja kõrvalise suhe puudub, kasutada erinevaid õiguslikke aluseid, mis vastavad kõnealuse akti omavahel lahutamatult seotud eri eesmärkidele või osadele.

32. Sellega seoses tuleb märkida, et Filipiinide kohtuotsuses, mis asetub kohtuotsuse Portugal *vs.* nõukogu konteksti, täpsustas Euroopa Kohus partnerluse ja koostöö raamlepingu allkirjastamise otsuse kohta, et sellise kontrolli teostamine eeldab kõigepealt, et tehakse kindlaks, kas lepingu sätted, mis võivad olla seotud muude kui ülekaalukate liidu poliitikavaldkondadega, võivad kuuluda ka selle poliitika alla või kas need kehtestavad sellest poliitikast kaugemale ulatuva raamistiku ning nõuavad seetõttu asjaomasele otsusele täiendavate õiguslike aluste lisamist,[37] ning seejärel, et kontrollitakse, ega asjaomased sätted ei hõlma sellise ulatusega kohustusi, mis vastavad valdavaks tunnistatud liidu poliitikaga seostuvatest eesmärkidest erinevatele eesmärkidele.

33. Neljandaks täpsustas Euroopa Kohus, et mitut õiguslikku alust võib määratleda üksnes erandkorras. Vastab tõele, et pärast seda, kui jõustus Lissaboni leping ja ELL artikkel 40, mille kahes lõigus on ette nähtud sätted, mille kohaselt ÜVJP rakendamine ei mõjuta EL toimimise

31 Vt punktid 25–27.

32 Vt näiteks 18. juuli 2013. aasta kohtuotsus Daiichi Sankyo ja Sanofi-Aventis Deutschland (C-414/11, EU:C:2013:520, punktid 52–60); 22. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (C-137/12, EU:C:2013:675, punktid 58–65) ja Kasahstani kohtuotsus (punktid 42–45).

33 Vt selle kohta eelkõige 26. septembri 2013. aasta kohtuotsus Ühendkuningriik *vs.* nõukogu (C-431/11, EU:C:2013:589, punkt 48 jj); 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ühendkuningriik *vs.* nõukogu (C-656/11, EU:C:2014:97, punkt 50); 18. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Ühendkuningriik *vs.* nõukogu (C-81/13, EU:C:2014:2449, punkt 38) ja 20. novembri 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (AMP Antarktika) (C-626/15 ja C-659/16, EU:C:2018:925, punktid 76 ja 87).

34 C-626/15 ja C-659/16, EU:C:2018:925, punktid 88–94; vt ka 14. juuni 2016. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (C-263/14, EU:C:2016:435, eelkõige punkt 51), kus viidet kontekstile kasutati asjaomase meetme eesmärgi kindlakstegemiseks.

35 Vt selle kohta eelkõige 6. detsembri 2001. aasta arvamus 2/00 (Cartagena bioohutuse protokoll, EU:C:2001:664, punkt 22).

36 Vt kohtujurist Kokott'i ettepanek kohtuasjas komisjon *vs.* nõukogu (leping Kasahstaniga) (C-244/17, EU:C:2018:364, punkt 53).

37 Vt Filipiinide kohtuotsus (punkt 35).

lepinguga sätestatud menetluste rakendamist ja institutsioonide volituste ulatust,[38] näib, et selle lepingu ja ÜVJP õiguslike aluste võimalik kumuleerimine ei ole *a priori* välistatud, nagu varem oli EL artikli 47 alusel EÜ asutamislepingu ja ÜVJP õiguslike aluste vahel ette nähtud[39]. Sellist kumuleerimist möönis ka Euroopa Kohus kaudselt Kasahstani kohtuotsuses. Samas on Euroopa Kohus siiski väga harva nõustunud õiguslike aluste kumuleerimisega[40].

34. Kasahstani kohtuotsuses anti olulisi selgitusi käesoleva ettepaneku punktis 25 viidatud kohtupraktika kohta.

35. Esiteks on Euroopa Kohus selles kohtuotsuses veel kord kinnitanud raskuskeskme kontrolli kohaldamist, mida ta on kasutanud oma klassikalises kohtupraktikas õigusliku aluse valiku kohta, seda ka juhul, kui see valik peab toimuma liidu välistegevuse kontekstis ÜVJPga seotud ja mitteseotud õiguslike aluste vahel[41]. Viidates eelkõige ELTL artikli 218 sätete ühtsusele, mis ise võtavad arvesse ÜVJP eripärasid, kajastades aluslepinguga loodud institutsioonidevahelist tasakaalu kõikides liidu tegevusvaldkondades,[42] kinnitab Euroopa Kohus kaudselt, et seda liiki õigusliku alusega seotud vaidluste puhul ei ole erikohtlemine põhjendatud, kinnitades seega kohtupraktika üldisemat suunda, mille eesmärk on tagada ÜVJPga seotud sätete integreerimine liidu õiguse üldisesse raamistikku vastavalt Lissaboni lepingule[43]. Kuigi Euroopa Kohus ELL artiklit 40 ei nimeta, näib ta Kasahstani kohtuotsuses kaudselt nõustuvat selle sätte tõlgendusega, mille pakkus kohtujurist Kokott oma ettepanekus[44] ja mille kohaselt on selle artikli esimeses ja teises lõigus sisalduvad sõltumatuse klauslid kujundatud paralleelselt ega võimalda seega anda eesõigust ÜVJP või EL toimimise lepinguga hõlmatud pädevusele. Selline tõlgendus eeldab õigusliku aluse valiku osas tingimata sellise „neutraalse“ kontrolli, nagu raskuskeskme kontroll, kohaldamist, mis vaatamata ÜVJP suhtes kehtivatele erinormidele ja -menetlustele tunnustab seda poliitikat samaväärsena muude EL toimimise lepingu kohaldamisalasse kuuluva liidu välistegevusega.

36. Nii täpsustas Euroopa Kohus Kasahstani kohtuotsuse punktis 38, et samuti nagu liidu poolt rahvusvahelise lepingu sõlmimise puhul, tuleb otsus, millega nõukogu vastavalt ELTL artikli 218 lõikele 9 kehtestab lepinguga loodud organis liidu nimel võetava seisukoha, mis puudutab eranditult ÜVJPd, üldjuhul vastu võtta ELTL artikli 218 lõike 8 teise lõigu kohaselt ühehäälselt. Seevastu juhul, kui sellisel otsusel on mitu reguleerimiseset või sellega taotletakse mitut eesmärki, millest mõni kuulub ÜVJP valdkonda, tuleb kohaldatav hääletamisreegel kindlaks määrata lähtuvalt selle peamisest või ülekaalukast eesmärgist või reguleerimisesemest. Nii tuleb otsus juhul, kui selle peamine või ülekaalukas eesmärk või reguleerimisese kuulub valdkonda, mille puhul ei ole ühehäälsus liidu akti vastuvõtmiseks vajalik, vastavalt ELTL artikli 218 lõike 8

[38] ELL artikli 40 esimeses lõigus on sätestatud, et „[ü]hise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamine ei mõjuta aluslepingutega sätestatud menetluste rakendamist ja institutsioonide volituste ulatust Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 3–6 osutatud liidu pädevuse teostamiseks“. Sama artikli teises lõigus on sätestatud, et „[s]amuti ei mõjuta nimetatud artiklites osutatud poliitika rakendamine aluslepingutega sätestatud menetluste rakendamist ja institutsioonide volituste ulatust liidu pädevuse teostamiseks käesoleva peatüki alusel“.

[39] Vt 20. mai 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (C-91/05, EU:C:2008:288, punktid 76 ja 77).

[40] Vt 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (Rotterdami konventsioon) (C-94/03, EU:C:2006:2, punkt 51); 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* parlament ja nõukogu (ohtlike kemikaalide import) (C-178/03, EU:C:2006:4, punkt 56); 20. mai 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (väike- ja kergrelvad) (C-91/05, EU:C:2008:288, punktid 99, 108 ja 109) ja 6. novembri 2008. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (Euroopa Investeerimispanga kahjum) (C-155/07, EU:C:2008:605, punkt 84). Vt ka kohtujurist Kokott'i ettepanek kohtuasjas komisjon *vs.* nõukogu (leping Kasahstaniga) (C-244/17, EU:C:2018:364, punkt 63).

[41] Vt selle kohta pärast Lissaboni lepingu jõustumist 24. juuni 2014. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (C-658/11, EU:C:2014:2025, punkt 43) ja 14. juuni 2016. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (C-263/14, EU:C:2016:435, punktid 43 ja 44).

[42] Vt Kasahstani kohtuotsus (punkt 24).

[43] Vt selle kohta hiljutine 6. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus Bank Refah Kargaran *vs.* nõukogu (C-134/19 P, EU:C:2020:793, punkt 47 jj).

[44] Vt kohtujurist Kokott'i ettepanek kohtuasjas komisjon *vs.* nõukogu (leping Kasahstaniga) (C-244/17, EU:C:2018:364, punkt 50).

esimesele lõigule vastu võtta kvalifitseeritud häälteenamusega. Seega tuleb käesolevas kohtuasjas kohaldada liidu õigusakti õigusliku aluse kindlaksmääramise klassikalisi kriteeriume, mida vaidluse pooled pealegi ei vaidlusta.

37. Teiseks kohaldas Euroopa Kohus Kasahstani kohtuotsuses raskuskeskme kontrolli, võttes aluseks kaks kriteeriumi, nimelt „kvantitatiivse" ja „kvalitatiivse" kriteeriumi selle rahvusvahelise lepingu sisu analüüsimiseks, mille osaks asjaomane liidu akt on. Nii märkis Euroopa Kohus selle kohtuotsuse punktis 44 ühest küljest, et „enamik [Kasahstaniga sõlmitud] lepingu sätteid – neid on kokku 287 artiklit – [jääb] kas liidu ühise kaubanduspoliitika või liidu arengukoostöö poliitika valdkonda", ja teisest küljest märkis ta sama kohtuotsuse punktis 45, et „[Kasahstaniga sõlmitud] lepingus ÜVJPga seonduvad sätted […], lisaks sellele, et neid on selle lepingu sätete koguarvuga võrreldes vähe, [piirduvad] lepingupoolte avaldustega eesmärkide kohta, mida nende koostöö peab järgima, ja valdkondade kohta, mida see peab puudutama, määramata kindlaks selle koostöö konkreetseid elluviimise üksikasju", viidates analoogia alusel Filipiinide kohtuotsuse punktile 56[45]. Mõistagi võib küsida, nagu seda teeb ka Prantsuse Vabariik, kas need kriteeriumid, eelkõige kvantitatiivne kriteerium, on alati täiesti asjakohased, võttes arvesse erinevust arengukoostööd ja kaubandust hõlmava liidu välistegevuse valdkonna, mis nõuab üldjuhul üksikasjalike eeskirjade kehtestamist ja märkimisväärse arvu tehniliste sätete vastuvõtmist, ning ÜVJP vahel, mille rakendamine ei pruugi nõuda sellist üksikasjalikkuse taset. Sellegipoolest võib selline kriteerium – kui see ei piirdu üksnes ÜVJPga mitteseotud sätete arvulise ülekaalu tuvastamisega ja kui seda kohaldatakse koos ÜVJPga seotud lepingu sätete „kvalitatiivse" hinnanguga, mis võtab arvesse nende enam-vähem rakenduslikku laadi – osutuda kasulikuks selleks, et eraldada (või välistada) selliste raamlepingute puhul, nagu on kõne all kohtuasjas, milles tehti Kasahstani kohtuotsus, või käesolevas kohtuasjas, võimalik ÜVJPga seotud autonoomne osa. See on nii seda enam, et nagu komisjon õigustatult väidab, võib pärast seda, kui ELL artikli 21 lõikes 2 on liidu välistegevuse eesmärgid ühtlustatud Lissaboni lepinguga, ja arvestades liidu kohustust vastavalt ELL artikli 21 lõikele 3 saavutada neid eesmärke kõikides oma välissuundades, sealhulgas oma sisepoliitika välisaspektides, üksnes või peamiselt õigusakti eesmärkidel põhinev raskuskeskme kontroll olla mitte piisavalt määrava tähtsusega. Nimelt võib selle poliitika erieesmärkide kindlakstegemine osutuda keeruliseks, arvestades ELL artikli 21 lõikes 2 loetletud liidu välistegevuse eesmärkide horisontaalset laadi ja ELL artiklis 23 ÜVJP valdkonnas tehtud viidet neile eesmärkidele[46].

38. Kolmandaks selgitab Euroopa Kohus Kasahstani kohtuotsuses, et selline otsus, nagu vaidlustatud otsused, mis määrab kindlaks liidu nimel võetava seisukoha seoses partnerluslepingu alusel loodud kodukordade vastuvõtmisega, puudutab üldiselt nende organite toimimist. Kuna valdkond, kuhu selline otsus kuulub, on üldise ulatusega ja see ei puuduta ainult teatavaid selle kokkuleppe raames reguleeritud küsimusi, siis tuleb raskuskeskme kontrolli kohaldamise eesmärgil hinnata lepingut tervikuna[47].

39. Neljandaks nähtub Kasahstani kohtuotsusest, et otsus allkirjastada leping, mis hõlmab selle rakendamiseks vastu võetud akti, ei mõjuta selle akti raskuskeskme määramist, vähemalt mitte juhul, kui esineb asjaolusid, mis viivad järeldusele, et seda õiguslikku alust ei ole õigesti kindlaks määratud[48].

[45] Tuleb märkida, et Euroopa Kohus on 3. detsembri 1996. aasta kohtuotsuses Portugal *vs.* nõukogu (C-268/94, EU:C:1996:461, punkt 40) juba kasutanud kriteeriumi, mis põhineb vaadeldavate sätete vahetu kohaldamise võimalusel, nähes ette konkreetsed tingimused neis sätestatud koostöö rakendamiseks.

[46] Selle kohta tehtud katse kohta vt kohtujurist Boti ettepanek kohtuasjas parlament *vs.* nõukogu (C-658/11, EU:C:2014:41, punkt 85 jj).

[47] Vt Kasahstani kohtuotsus, punkt 40, ja kohtujurist Kokott'i ettepanek kohtuasjas komisjon *vs.* nõukogu (leping Kasahstaniga) (C-244/17, EU:C:2018:364, punktid 54 ja 55).

[48] Vt Kasahstani kohtuotsus (punkt 43).

40. Hagi esimest väidet tuleb analüüsida seni esitatud põhimõtete alusel.

b) Kohaldamine käesolevale kohtuasjale

41. Nagu on märgitud käesoleva ettepaneku punktis 38, tuleneb Kasahstani kohtuotsusest, et valdkonda, kuhu kuulub otsus, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht niisuguste partnerluslepinguga loodud organite sisekordade kehtestamisel, nagu on kõne all käesolevas kohtuasjas, tuleb hinnata, pidades silmas lepingut tervikuna.

42. Nagu on eespool juba täpsustatud, võttis nõukogu käesolevas asjas siiski vastu kaks erinevat otsust, millel on sisuliselt sama sisu, kuid erinev kohaldamisala. Esimene hõlmab kokkulepet tervikuna, välja arvatud II jaotis. Teine hõlmab üksnes seda jaotist. Hoolimata sellest jaotamisest näib nõukogu olevat komisjoniga ühel meelel selles, et vaidlustatud otsuste, sealhulgas otsuse 2020/246 raskuskeset tuleb hinnata lepingu kui terviku alusel.

43. Arvan samuti, et tegemist on ainsa õige lähenemisega. Nõukogu kahe erineva otsuse vastuvõtmine, mis põhinevad kahel (või mitmel) erineval õiguslikul alusel, et määrata kindlaks liidu nimel võetav seisukoht küsimuses, mis puudutab *läbivalt kogu lepingut*, nagu see on lepinguga ette nähtud organite tegevust puudutavate aktide heakskiitmise korral üldiselt, saab igal juhul olla põhjendatud üksnes siis, kui lepingus tervikuna on ette nähtud kaks (või mitu) eraldi osa, mis vastavad nende aktide vastuvõtmise erinevatele õiguslikele alustele.

44. Seega tuleb hinnata valdkondi, millesse vaidlustatud otsused koosvõetuna kuuluvad, lähtudes ulatuslikust ja laiendatud partnerluslepingust tervikuna. Kõigepealt tuleb teha kolm järgmist märkust.

45. Esiteks märgin, et argumendid, mille komisjon oma hagi põhjendamiseks esitas, põhinevad suures osas ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu ning Kasahstaniga sõlmitud kokkuleppe väidetaval sarnasusel ja kõnealust kokkulepet käsitlevas kohtuotsuses Euroopa Kohtu valitud lahendusel. Nagu on eespool juba täpsustatud, on see kohtuotsus põhjus, mis viis ühisettepaneku tagasivõtmiseni ja lõpuks hagi esitamiseni. Nõukogu esitatud argumentide eesmärk on omakorda rõhutada ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu ning Kasahstaniga sõlmitud kokkuleppe vahelisi erinevusi. Meenutan siiski, et Euroopa Kohus on järjepidevalt kinnitanud, et õiguslik alus, mis valiti muude selliste liidu õigusaktide vastuvõtmiseks, millel võivad olla asjaomase õigusaktiga sarnased tunnused või mis on vaidlustatud otsusega tihedalt seotud, ei saa mõjutada kõnealuse akti õigusliku aluse valikut[49]. Tunnistades, et Kasahstani kohtuotsus on vaieldamatult pretsedent käesoleva kohtuasja analüüsimiseks, tuleb seda nõuet ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu sisu ja eesmärgi analüüsimisel siiski arvesse võtta.

46. Teiseks märgin, et Kasahstani kohtuotsusest (käesoleva ettepaneku punkt 39) nähtub, et erinevalt sellest, mida näib arvavat nõukogu, ei saa asjaolu, et allkirjastamise otsus põhineb muu hulgas ELL artiklil 37, ilma et komisjon oleks vaidlustanud sellise materiaalõigusliku aluse kasutamist, iseenesest õigustada nõukogu valikut tugineda otsuse 2020/246 puhul sellele artiklile. Sama kehtib asjaolu kohta, et nõukogu otsus, millega volitati komisjoni ja kõrget esindajat ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu läbirääkimisi pidama, põhines samuti ELL artiklil 37.

[49] Vt eelkõige 10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (Rotterdami konventsioon) (C-94/03, EU:C:2006:2, punkt 50) ja 18. detsembri 2014. aasta kohtuotsus Ühendkuningriik *vs.* nõukogu (sotsiaalõigusnormide laiendamine Türgile) (C-81/13, EU:C:2014:2449, punkt 36). Nagu täpsustab kohtujurist Kokott oma ettepanekus kohtuasjas komisjon *vs.* nõukogu (leping Kasahstaniga) (C-244/17, EU:C:2018:364, punkt 53), kehtib see ka lepingu allkirjastamise otsuse kohta, mille rakendamiseks asjaomane otsus on vastu võetud.

47. Eespool öeldut arvestades märgin siiski, et ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu näol on tegemist raamlepinguga, mille eesmärk on luua „ulatuslik koostöö paljudes ühist huvi pakkuvates valdkondades“ [50]. Preambuli uurimisel ilmneb poolte soov tugevdada varem sõlmitud suhteid ning toetada võrdsel partnerlusel põhinevat tihedat ja intensiivset koostööd (lepingu preambuli esimene lõik) ning toetada Armeenia Vabariigi poliitilist, sotsiaal-majanduslikku ja institutsioonilist arengut, parandades demokraatlike põhimõtete ja inimõiguste järgimist (preambuli kolmas ja viies lõik). Selles on visandatud kaks põhilist teemat. Ühest küljest kinnitatakse poolte tahet arendada edasi korrapärast poliitilist dialoogi ühist kahepoolset huvi pakkuvates küsimustes, samuti nende kohustust edendada rahvusvahelist rahu ja julgeolekut, võidelda massihävitusrelvade leviku vastu, ennetada ja tõkestada korruptsiooni, tõhustada võitlust organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastu, süvendada koostööd rände, varjupaiga ja piirihalduse küsimustes ning alustada tulevikus viisateemalist dialoogi (eelkõige preambuli kolmas kuni viies, seitsmes, kaheksas, kümnes, kaheteistkümnes ja neljateistkümnes lõik). Teisest küljest kinnitatakse poolte tahet süvendada majanduskoostööd, sealhulgas kaubanduse valdkonnas, eesmärgiga arendada tulevikus kaubavahetust ja investeeringuid, järgides säästva arengu põhimõtteid ning tagades keskkonna ja inimeste tervise kaitse. Sama liini järgides kohustuvad pooled tegema koostööd teistes ühist huvi pakkuvates sotsiaalmajanduse valdkondades, nagu teadus ja tehnoloogia, haridus ja kultuur, noorsootöö ja sport (eelkõige preambuli viieteistkümnes, üheksateistkümnes, kahekümne kolmas ja kahekümne neljas lõik).

48. Ulatuslik ja laiendatud partnerlusleping, mis koosneb 386 artiklist, on jaotatud kaheksaks jaotiseks, mis hõlmavad vastavalt selle lepingu eesmärke ja üldpõhimõtteid (I jaotis, artiklid 1 ja 2), poliitilist dialoogi ja reforme ning koostööd välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas (II jaotis, artiklid 3–11), õigust, vabadust ja turvalisust (III jaotis, artiklid 12–21), majanduskoostööd (IV jaotis, artiklid 22–35), muud koostööpoliitikat (V jaotis, artiklid 36–112), kaubandust (VI jaotis, artiklid 113–342), rahalist abi ning pettusevastaseid ja kontrollimeetmeid (VII jaotis, artiklid 343–361) ning institutsioonilisi, üld- ja lõppsätteid (VIII jaotis, artiklid 362–386).

49. Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu eesmärgid, nagu need on esitatud selle artiklis 1, on edendada lepinguosaliste vahel ulatuslikku poliitilist ja majanduslikku partnerlust ja koostööd, tugevdada kõigis ühist huvi pakkuvates valdkondades poliitilise dialoogi pidamise raamistikku, mis võimaldab lepinguosalistel arendada tihedaid poliitilisi suhteid, aidata tugevdada demokraatiat ning edendada poliitilist, majanduslikku ja institutsioonilist stabiilsust Armeenias, edendada, säilitada ja tugevdada piirkondlikku ja rahvusvahelist rahu ja stabiilsust, süvendada koostööd vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas, suurendada liikuvust ja tihendada inimestevahelisi kontakte, toetada Armeenia Vabariigi püüdlusi teha rahvusvahelist koostööd oma majanduse arendamiseks, alustada tihedamat kaubanduskoostööd ja luua tingimused koostöö süvendamiseks muudes ühist huvi pakkuvates valdkondades. Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artiklis 2 on esitatud üldpõhimõtted, mida lepinguosalised kohustuvad järgima, nimelt demokraatia põhimõte, õigusriigi, inimõiguste, turumajanduse, säästva arengu, piirkondliku koostöö ja tõhusa mitmepoolsuse põhimõtted. Lepinguosalised kohustuvad samuti võitlema korruptsiooni, piiriülese organiseeritud kuritegevuse, terrorismi ja massihävitusrelvade leviku vastu, et kindlustada piirkondlikku rahu ja stabiilsust.

50. Nõukogu leiab sisuliselt, et ulatuslik ja laiendatud partnerlusleping järgib eesmärke, mis kuuluvad ÜVJP valdkonda ning mis ei ole selle lepingu muude eesmärkidega võrreldes teisejärgulised või täiendavad. Lepingu II jaotis hõlmab sätteid, mis ei kuulu arengukoostöö

[50] Vt ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu preambuli viies lõik.

poliitika või ühise kaubanduspoliitika strateegilisse raamistikku. Komisjon omalt poolt möönab, et ulatuslikul ja laiendatud partnerluslepingul on ÜVJPga teatud seosed, kuid leiab, et need seosed ei ole piisavalt olulised, et õigustada ÜVJPga seotud materiaalõiguslikku alust.

51. Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotis „Poliitiline dialoog ja reform; koostöö välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas“ hõlmab üheksat artiklit. Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artiklis 3 on loetletud poliitilise dialoogi eesmärgid, mida lepinguosalised kohustuvad tugevdama kõigis ühise huvi valdkondades, sealhulgas välis- ja julgeolekupoliitika ning riigisiseste reformide teemal. Nende eesmärkide hulgas on poliitilise partnerluse tugevdamine (artikli 3 punkt b), rahvusvahelise rahu, stabiilsuse ja julgeoleku edendamine (artikli 3 punkt c), koostöö tugevdamine kriisiohjamise valdkonnas (artikli 3 punkt d) ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise valdkonnas (artikli 3 punkt e), demokraatia, õigusriigi, inimõiguste ja põhivabaduste põhimõtete järgimine (artikli 3 punkt g), koostöö süvendamine julgeoleku ja kaitse valdkonnas (artikli 3 punkt h) ja heanaaberlike suhete arendamine (artikli 3 punkt k). Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artikkel 4 käsitleb riigisiseseid reforme, mille elluviimiseks kohustuvad lepinguosalised tegema koostööd, et kindlustada muu hulgas demokraatlike institutsioonide stabiilsus ja mõjusus, kohtusüsteemi sõltumatus ja tõhusus, avaliku halduse reform ja korruptsioonivastane võitlus. Artikkel 5 on omakorda pühendatud konkreetselt välis- ja julgeolekupoliitikale. Selle artikli lõikes 1 on sätestatud, et „[l]epinguosalised tugevdavad dialoogi ja koostööd välis- ja julgeolekupoliitika, sealhulgas ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika valdkonnas, tunnistades tähtsust, mida Armeenia Vabariik omistab osalemisele rahvusvahelistes organisatsioonides ja koostöövormides ning neist tulenevatele olemasolevatele kohustustele, ning käsitlevad eelkõige konfliktide ennetamise, kriisiohjamise, riskide vähendamise, küberjulgeoleku, julgeolekusektori reformi, piirkonna stabiilsuse, desarmeerimise, massihävitusrelvade leviku tõkestamise, relvastuskontrolli ja relvaekspordi kontrolli probleeme“. Täpsustatud on, et „[k]oostöö põhineb ühistel väärtustel ja huvidel ning selle eesmärk on suurendada koostöö tulemuslikkust, kasutades kahepoolseid, rahvusvahelisi ja piirkondlike foorumeid, eelkõige [Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE)]“. Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artiklis 6 kinnitatakse vajadust menetleda rahvusvaheliselt muret tekitavaid raskeid kuritegusid, sealhulgas Rahvusvahelise Kriminaalkohtu tasandil, ning edendada lepinguosaliste vahelist koostööd nende kuritegude ennetamiseks. Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artikkel 7 käsitleb koostööd konfliktide ennetamisel ja kriisiohjamisel, „eelkõige pidades silmas Armeenia Vabariigi võimalikku osalemist [liidu] juhitavates tsiviil- ja sõjalistes kriisiohjamiseoperatsioonides, samuti asjakohastel õppustel ja koolitustel; selline osalemine oleks üksikjuhtumipõhine“. Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artiklis 8 on sätestatud, et „[l]epinguosalised tugevdavad ühiseid jõupingutusi, et parandada tingimusi edasise piirkondliku koostöö tegemiseks, toetades avatud piire ja piiriülest liikuvust, heanaaberlikke suhteid ja demokraatlikku arengut ning edendades seeläbi stabiilsust ja julgeolekut, ja tegutsevad konfliktide rahumeelse lahendamise nimel“. Lõpuks käsitlevad ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artiklid 9–11 koostööd massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamisel, väike- ja kergrelvade salakaubaveo vastu võitlemisel, ning terrorismivastases võitluses.

52. Menetluspooled on nõus ning tuleb pidada vaieldamatuks, et ulatuslikul ja laiendatud partnerluslepingul on teatavad sidemed ÜVJPga. Seega, lisaks sõnaselgetele viidetele sellele poliitikale, mis on esitatud ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu preambulis ning artiklites 1 ja 3, võib lepingu artikleid 5 ja 7–11, nagu nähtub eelmises punktis esitatud kirjeldusest, käsitada seotuna ÜVJPga[51].

[51] Vt selle kohta Kasahstani kohtuotsus (punkt 42).

53. Siiski nähtub eelkõige Kasahstani kohtuotsusest, et asjaolu, et selline raamkokkulepe, nagu on kõne all käesolevas kohtuasjas, toob oma preambulis ja eesmärkide ülevaates esile seose ÜVJPga, ning et selle teatavaid sätted – isegi kui neile on pühendatud lepingu algosas sisalduv iseseisev jaotis – on võimalik selle poliitikaga siduda, ei ole piisav selleks, et asuda seisukohale, et kõikide selle lepingu rakendamiseks vastu võetud aktide materiaalõiguslik alus peab hõlmama ELL artiklit 37. Euroopa Kohtu arvates on sellise materiaalõigusliku aluse lisamine õigustatud vaid juhul, kui nimetatud sätete ulatus on selline, et neid võib pidada kõnealuse lepingu eraldiseisvaks osaks ning need ei ole selle lepingu teiste osadega võrreldes täiendavat laadi [52].

54. Selleks et teha Kasahstani kohtuotsuses järeldus, et sellise olukorraga ei olnud tegemist ÜVJPga seotud sätete puhul, mis sisalduvad selle riigiga sõlmitud partnerluslepingus, ei kasutanud Euroopa Kohus käesoleva ettepaneku punktis 32 viidatud Filipiinide kohtuotsuses kohaldatud binaarset kontrolli, vaid kaht kriteeriumi, „kvantitatiivset" ja „kvalitatiivset", millele on viidatud käesoleva ettepaneku punktis 37.

55. Põhjustel, mida ma allpool selgitan, arvan, et olenemata sellest, milline on kohaldatav kontroll, ei ole ÜVJP ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu ülesehituses selle ülejäänud osadest eraldiseisev osa, mis põhjendaks ELL artikli 37 lisamist selle rakendamiseks vastu võetud üldise ulatusega aktide materiaalõiguslikule alusele.

56. Kõigepealt, seoses kontrolliga, mida Euroopa Kohus järgis Filipiinide kohtuotsuses, tuletan meelde, et selle kontrolli esimese osa eesmärk on kindlaks teha, kas lepingu sätted, mida on võimalik seostada muude liidu poliitikavaldkondadega kui see, mis on määratletud valdavana, võivad samuti kuuluda sellesse valdavasse poliitikavaldkonda või väljuvad selle poliitika raamidest.

57. Sellega seoses tuleb märkida, et arengukoostöö, mis on vaieldamatult ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu osa, on mitmemõõtmeline. See ei piirdu otseselt vaesuse vähendamisega seotud meetmetega, mis on ELTL artikli 208 lõike 1 teise lõigu kohaselt selle poliitika põhieesmärk, vaid sellega taotletakse ka ELL artikli 21 lõike 2 eesmärke, [53] millele ELTL artikli 208 lõike 1 esimeses lõigus on sõnaselgelt viidatud. ELTL artikli 209 lõikes 2 on lisaks ette nähtud, et liit võib sõlmida kolmandate riikidega või pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega lepinguid, mis aitavad saavutada ELL artiklis 21 ja ELTL artiklis 208 osutatud eesmärke, rõhutades seega seoseid liidu välistegevuse üldeesmärkide ja arengukoostööle omaste eesmärkide vahel.

58. Lissaboni lepingu eelses kohtupraktikas, mis on endiselt asjakohane, eelkõige seoses ELTL artikli 208 tõlgendamisega, mis toodi esile Filipiinide kohtuotsuses, [54] tunnistas Euroopa Kohus, et arengukoostöö eesmärgid on laiaulatuslikud, kuna selle eesmärk ei ole mitte ainult asjaomaste kolmandate riikide püsiv majanduslik ja sotsiaalne areng, nende tõrgeteta ja järkjärguline integreerumine maailmamajandusse ning võitlus vaesuse vastu, vaid ka demokraatia ja õigusriigi arendamine ja tugevdamine ning inimõiguste ja põhivabaduste järgimine [55]. Euroopa Kohus on samuti juba otsustanud, et võitlust väike- ja kergrelvade leviku vastu võib pidada tegevuseks, mis aitab kaasa arengukoostööpoliitika eesmärkide saavutamisele [56].

[52] Vt Kasahstani kohtuotsus (punkt 46).

[53] Vt Filipiinide kohtuotsus (punkt 37).

[54] Vt Filipiinide kohtuotsus (punkt 37).

[55] Vt 23. oktoobri 2007. aasta kohtuotsus parlament *vs.* nõukogu (C-403/05, EU:C:2007:624, punkt 56) ja 20. mai 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (C-91/05, EU:C:2008:288, punkt 65).

[56] Vt 20. mai 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (C-91/05, EU:C:2008:288, punktid 68–70 ja 98–99).

59. Selline arengukoostöö eesmärkide lai käsitlus peegeldab liidu nägemust selles valdkonnas, mis on esitatud 7. juunil 2017 allkirjastatud uues Euroopa arengukonsensuses [57] (edaspidi „konsensus"), mis on „nurgakiviks ELi arengupoliitikale",[58] ja mis on ÜROs 2015. aasta septembris vastu võetud kestliku arengu tegevuskava 2030 [59] üks osa. Konsensuse kohaselt aitab arengukoostöö muu hulgas ka „tugevdada ja toetada demokraatiat, õigusriigi põhimõtteid ja inimõigusi; säilitada rahu ja ennetada konflikte; parandada keskkonnaseisundit ja maailma loodusvarade säästvat majandamist; abistada rahvaid, riike ja piirkondi, mida tabavad loodusõnnetused või inimtegevusest tingitud õnnetused ning edendada tugevamal mitmepoolsel koostööl ja hea valitsemistavaga maailmakorral tuginevat rahvusvahelist süsteemi" [60]. Lisaks sellele on konsensuse punktis 14 märgitud, et „[ü]ks olulisi vahendeid arengupõhimõtete edendamiseks on poliitiline dialoog, millel on ühtlasi ennetav mõõde, et tagada ELi väärtuste kaitse" ning et „[d]ialoogi peetakse nii partner- kui ka muude valitsustega […] ning sellest saab oluline tegevusplatvorm, mille raames arendatakse ühiseid arusaamu, hinnatakse korrapäraselt edu ja määratakse kindlaks asjakohased toetavad meetmed".

60. Lõpuks tuleb rõhutada, et ELTL artiklis 212 nimetatud kolmandate riikidega arengukoostöö ning majandus-, finants- ja tehnilise koostöö strateegilise raamistiku raames võeti vastu liidu välistegevuse toetamise vahendid ajavahemikuks 2014–2020, muu hulgas inimõiguste kaitse [61] ja kriisile reageerimise, konfliktide ennetamise ja rahu tugevdamise valdkonnas partnerriikides [62]. Samas raamistikus võetakse vastu naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend järgmise mitmeaastase finantsraamistiku jaoks (2021–2027),[63] mille kompromisstekst kiideti heaks 13. märtsil 2021,[64] mis hõlmab ka liidu tegevust kriisidele reageerimisel, konfliktide ennetamist, rahu tagamist ning võitlust üleilmsete ja piirkonnaüleste probleemidega.

61. Euroopa Kohus on siiski asunud seisukohale, et meede ei kuulu arengukoostöö alla, isegi kui see aitab kaasa selle eesmärkide saavutamisele, kui selle meetme peamine eesmärk on muu poliitika, näiteks ÜVJP elluviimine [65].

62. Minu meelest ei ole käesoleval juhul tegemist sellise olukorraga. Ulatuslik ja laiendatud partnerlusleping on eelkõige vahend lepinguosaliste vahelise majandus- ja kaubanduskoostöö tugevdamiseks, et edendada säästvat arengut,[66] mis integreerib majandusse keskkonna-[67] ja

[57] Uus Euroopa arengukonsensus „Meie maailm, meie väärikus, meie tulevik", nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni 8. juuni 2017. aasta ühisavaldus. Seda liiki dokumentide asjakohasuse kohta rahvusvahelise lepingu valdkonna kindlaksmääramiseks vt eelkõige Filipiinide kohtuotsus (punkt 42).

[58] Vt konsensuse punkt 10.

[59] Vastu võtnud ÜRO peaassamblee 25. septembril 2015.

[60] Vt konsensuse punkt 11.

[61] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 235/2014, millega luuakse rahastamisvahend demokraatia ja inimõiguste jaoks kogu maailmas (ELT 2014, L 77, lk 85).

[62] Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 230/2014, millega luuakse stabiilsuse edendamise rahastamisvahend (ELT 2014, L 77, lk 1).

[63] Vt ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (COM(2018) 460 final), mida muudeti (COM(2020) 459) pärast COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi.

[64] Vt pressiteade veebiaadressil https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/03/17/neighbourhood-development-and-international-cooperation-instrument-global-europe-eu-ambassadors-greenlight-final-compromise-text-with-a-view-to-an-agreement-with-the-ep/.

[65] Vt selle kohta 20. mai 2008. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu (C-91/05, EU:C:2008:288, punktid 71 ja 72). Vt selle kohta samalaadse, kuid täies ulatuses ELTLiga hõlmatud õiguslike aluste konfliktiga seotud vaidluse raames tehtud Filipiinide kohtuotsus (punkt 44).

[66] Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu preambuli kaheksateistkümnes ja kahekümne kolmas lõik.

[67] Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu preambuli üheksateistkümnes ja kahekümne kolmas lõik ning V jaotise peatükid 3 ja 4.

sotsiaalseid piiranguid, inimõiguste ja põhivabaduste austamise[68] ning rahvatervise[69]. Lisaks VI jaotises sisalduvatele kaubandust käsitlevatele sätetele hõlmab ulatuslik ja laiendatud partnerlusleping väga erinevaid koostöövaldkondi, mis on seotud erinevate sotsiaalmajanduse, energeetika (V jaotise 2. peatükk), keskkonna ja kliimategevuse (V jaotise 3. ja 4. peatükk), tööstuspoliitika (V jaotise 5. peatükk), finantsteenuste alase koostöö (V jaotise 7. peatükk), turismi (V jaotise 9. peatükk), põllumajanduse ja kalanduse (V jaotise 10. ja 11. peatükk), teadusuuringute (V jaotise 14. peatükk), sotsiaalpoliitika (V jaotise 15. peatükk), hariduse ja kultuuri (V jaotise 17. ja 18. peatükk), spordi (V jaotise 20. peatükk) ja tsiviilkaitse (V jaotise 23. peatükk) valdkondadega.

63. Kõigest eelnevast nähtub, et ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotisesse lisatud sätted võivad tervikuna olla seotud ka arengukoostööga, mis moodustab selle lepingu ühe osa, ega kohusta valima ELL artiklit 37 täiendavaks materiaalõiguslikuks aluseks otsusele, milles on kindlaks määratud liidu nimel võetav seisukoht, mis käsitleb selle lepinguga loodud institutsioonide toimimise korda. Seda järeldust ei sea minu arvates kahtluse alla ka ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu analüüs lähtuvalt selle kontekstist. Esiteks on sellise partnerluslepingu puhul, nagu seda on ulatuslik ja laiendatud partnerlusleping, keeruline eeldada, et kontekst, milles toimusid lepingu läbirääkimised ja sõlmimine, võiks mängida olulist rolli, veelgi vähem võib seda pidada otsustavaks teguriks asjakohase õigusliku aluse kindlaksmääramiseks tehtaval hindamisel. Teiseks ei saa käesoleval juhul pidada piisavaks ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu preambuli üheteistkümnendas lõigus esitatud viidet Mägi-Karabahhi konfliktile, millele Prantsuse Vabariik viitab oma märkustes, et paigutada ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu sõlmimine ÜVJPga seotud erikonteksti.

64. Seega tuleb analüüsida binaarse kontrolli teist osa, mida Euroopa Kohus kohaldas Filipiinide kohtuotsuses ja mille kohaselt tuleb käesolevas asjas kontrollida, ega ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu sätted, mis võivad olla seotud ÜVJPga, ei hõlma niisuguse ulatusega kohustusi, mis vastavad erinevatele eesmärkidele kui need, mis on seotud lepingu teiste osadega ja eelkõige arengukoostööga.

65. Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotise sätete lugemisel ilmneb minu arvates selgelt, et need sätted on deklaratiivset laadi ega hõlma nendega sätestatud koostöö rakendamise konkreetset korda välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas ega hõlma ka poolte konkreetseid positiivseid kohustusi, mis lähevad kaugemale lihtsalt üldisest koostöökohustusest.

66. See kehtib ka selle lepingu artikli 3 lõikes 2 esitatud poliitilise dialoogi eesmärkide puhul, mida rõhutab eriti nõukogu. Esiteks nähtub selle artikli lõikest 1, et dialoog, mida lepinguosalised kavatsevad tugevdada, puudutab kõiki selle lepinguga hõlmatud ühise huvi valdkondi. See on kooskõlas konsensuses väljendatud seisukohaga, millega nõukogu samuti ühines ja mis on esitatud käesoleva ettepaneku punktis 59 ning mille kohaselt on poliitiline dialoog vahend, mis teenib ka arengukoostöö eesmärke. Teiseks ei ole selle dialoogi eesmärkide loetelu puhul ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotise sätetes, mida on võimalik konkreetsemalt ÜVJPga seostada, esitatud konkreetseid meetmeid, mis on suunatud nende eesmärkide saavutamisele ja mis kuuluvad selle poliitika valdkonda.

67. Seega selle lepingu artiklis 5 üksnes sõnastatakse ümber artikli 3 lõike 2 punktid b, c, e, f, h ja i, rõhutades eelkõige lepinguosaliste vahelise koostöö jätkamist rahvusvahelistes organisatsioonides, nagu ÜRO ja OECD. Sama kehtib ka lepingu artikli 8 kohta, milles käsitletakse piirkondlikku

[68] Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu preambuli kolmas ja kuues lõik.

[69] Ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu preambuli kahekümne üheksas lõik ja V jaotise peatükk 16.

stabiilsust ja konfliktide rahumeelset lahendamist, milles üksnes korratakse lepingu artikli 3 lõike 2 punktides i, j ja k nimetatud eesmärke ning meenutatakse lepinguosalistele Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni hartas, OECD Helsingi lõppaktis ja teistes asjakohastes rahvusvahelistes aktides sätestatud põhimõtteid. Nii on see ka ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artikli 9 puhul, mis käsitleb massihävitusrelvi ja milles põhiliselt tuletatakse lepinguosalistele üksnes meelde nende rahvusvahelisi kohustusi (lõige 1) ja ajendatakse neid võtma uusi kohustusi (lõike 2 punkt a). Seoses ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artikli 9 lõike 2 punktiga b, mille eesmärk on massihävitusrelvadega seotud riigisisese tõhusa järelevalvesüsteemi väljatöötamise „edasiarendamine“, tuleb märkida, et tegemist on kohustusega, mis lisaks sellele, et see on sõnastatud väga üldiselt ja tulevikku vaatavalt, kattub juba rahvusvahelisel tasandil ette nähtud kohustustega [70]. Samad kaalutlused kehtivad ka artikli 10 kohta, mis käsitleb väike- ja kergrelvi [71] ja artikli 11 kohta, mis käsitleb terrorismivastast võitlust.

68. Seoses ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artikliga 7, mida rõhutab eeskätt Prantsuse Vabariik ning mis käsitleb Armeenia Vabariigi võimalikku osalemist „[liidu] juhitavates tsiviil- ja sõjalistes kriisiohjamiseoperatsioonides, samuti asjakohastel õppustel ja koolitustel“, tuleb märkida, et esiteks sellist osalemist üksnes „peetakse silmas“ ja selle saavutamisele peab olema suunatud lepinguosaliste praktiline koostöö konfliktide ennetamise ja kriisiohjamise valdkonnas, kusjuures seda nähakse vaid „võimaliku“ osalemisena, ning teiseks on liidu juhitavate tsiviil- ja sõjaliste kriisiohjamiseoperatsioonidega seotud õppustel ja koolitustel osalemine „üksikjuhtumipõhine“. Sellest järeldub, et nagu ka teised ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotises sisalduvad sätted, ei nähta selle artikliga ette ühtegi konkreetset kohustust ning see artikkel ei ole vahetult kohaldatav.

69. Kõigest eespool esitatust nähtub, et arvestades kontrolli, mida Euroopa Kohus kasutas Filipiinide kohtuotsuses, ei olnud niisuguse otsuse vastuvõtmiseks, millega määratakse liidu nimel kindlaks ulatuslikus ja laiendatud partnerluslepingus ettenähtud partnerlusnõukogus võetav seisukoht, mis puudutab selle lepinguga loodud institutsioonide kodukorda, vajadust lisada akti õiguslikule alusele ELL artiklit 37.

70. Minu arvates ei muutu tulemus ka juhul, kui seejärel kohaldada kontrolli, mida Euroopa Kohus kasutas Kasahstani kohtuotsuses. Nimelt tuleb esiteks tõdeda, et ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu sätted, mis kuuluvad ühise kaubanduspoliitika ja arengukoostöö poliitika valdkonda, moodustavad valdava enamiku selle lepingu 386 artiklist. Teiseks, nagu nähtub käesoleva ettepaneku punktides 64–67 esitatud kaalutlustest, piirduvad ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu ÜVJPga seotud sätted, mida on tsiteeritud käesoleva ettepaneku punktis 51, lisaks sellele, et kõiki selle lepingu sätteid arvestades on neid sätteid vähe, lepinguosaliste avaldustega eesmärkide kohta, mida nende koostöö peab taotlema, ja teemadega, mida see peab puudutama, ilma et oleks kindlaks määratud selle koostöö konkreetsed elluviimise üksikasjad. Üldisemalt ja ilma et sellel argumendil, nagu ma juba kinnitasin käesoleva ettepaneku punktis 45, oleks otsustav tähtsus, olen ma sarnaselt komisjoni ja Tšehhi Vabariigiga ning erinevalt nõukogust ja Prantsuse Vabariigist arvamusel, et ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotise sätted ei lähe kaugemale kui sarnased sätted Kasahstaniga sõlmitud lepingus ning et need kuuluvad liidu mitmemõõtmelisse strateegiasse arengukoostöö valdkonnas.

[70] Vt eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu 28. aprilli 2004. aasta resolutsioon 1504 (2004) ja Armeenia väljatöötatud tegevuskava selle resolutsiooni rakendamiseks, kättesaadav aadressil https://www.un.org/fr/sc/1540/national-implementation/national-implementation-plans.shtml.

[71] Lisaks sellele on ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu artikli 10 lõikes 4 silmas peetud koostööd, arvestades nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad, ja Armeenia Vabariigi asjakohaseid riigisiseseid õigusakte.

c) Järeldus hagi esimese väite kohta

71. Kõikide eelnevate kaalutluste põhjal tuleb hagi esimese väitega minu arvates nõustuda.

B. Teine väide

72. Hagi teise väitega vaidlustab komisjon asjaolu, et nõukogu jagas ühe õigusakti erinevateks osadeks, luues kunstlikult erineva raskuskeskmega õigusaktid, ja manipuleeris kohaldatavate hääletuseeskirjadega. Nii toimides eiras nõukogu esiteks käesoleva ettepaneku punktis 25 osutatud Euroopa Kohtu praktikat, teiseks rikkus ELL artikli 17 lõikest 2 tulenevaid komisjoni õigusi, moonutades muudetud ettepanekut, millega kavatseti vastu võtta ainult üks õigusakt, kolmandaks raskendas ebamõistlikult otsustamisprotsessi ja neljandaks rikkus ELL artikli 13 lõikes 1 ette nähtud institutsioonidevahelise lojaalse koostöö kohustust[72]. Komisjon täpsustab oma hagis, et teist väidet tuleb mõista nii, et selles on esitatud üksnes täiendavad põhjused vaidlustatud otsuste õigusvastaseks kuulutamiseks, kuna tema arvates piisab hagi rahuldamiseks ainult tema esimesest väitest. Oma repliigis kinnitab komisjon siiski, et isegi kui tema esimene väide lükatakse tagasi, jääb tema teine väide täielikult iseseisvaks, kuna nõukogu otsus võtta vastu kaks erinevat otsust ühe otsuse asemel, mis muu hulgas põhineb ELL artiklil 37, on siiski õigusvastane.

73. Samamoodi nagu komisjon olen ma arvamusel, et kui nõustuda hagi esimese väitega, peaks see viima kahe vaidlustatud otsuse tühistamiseni esimese puhul seetõttu, et selle reguleerimisalast on välja jäetud ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu II jaotis selle lepingu preambuli kümnendas lõigus esitatud põhjustel ja teise puhul seetõttu, et selle õiguslikuks aluseks on valitud ELL artikkel 37. Sellest järeldub, et kui Euroopa Kohus peaks hagi esimese väitega nõustuma, nagu ma soovitan, ei ole tal vaja teist väidet analüüsida. Seevastu juhul, kui ta otsustab seda väidet käsitleda, tuleks see minu arvates tunnistada põhjendatuks. Nimelt, võttes vastu kaks eraldiseisvat, omavahel seotud otsust, millest teine põhineb vääral õiguslikul alusel, ja mille puhul tuleb kohaldada hääletusnormi, mis erineb esimese otsuse vastuvõtmiseks ette nähtud hääletusnormist, püüdis nõukogu mööda hiilida liidu õigusakti õigusliku aluse valiku valdkonnas kohaldatavatest eeskirjadest[73].

74. Seega esitan järgmised lühikesed kaalutlused teise võimalusena ja juhuks, kui Euroopa Kohus peaks hagi esimese väite tagasi lükkama ja leidma, et teine väide säilitab eraldivõetuna autonoomia.

75. On selge, et liidu nimel ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel loodud organite kodukordade vastuvõtmiseks võetav seisukoht on ühtne. Samuti on kindel, et kõnealused kodukorrad on jagamatud. Lisaks sellele on selge ka asjaolu, et vaidlustatud otsuste sisu on sisuliselt identne, isegi kui nende reguleerimisalad on erinevad, ning neis viidatakse samale

[72] Vaatamata konteksti erinevustele tuleb märkida, et sarnane küsimus tõstatati arvamuse menetluses 1/19, milles kohtujurist Hogan esitas oma ettepaneku 11. märtsil 2021 (EU:C:2021:198, punktid 167–194), ja mis on seotud asjaoluga, et õigusakt, millega antakse luba allkirjastada naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise Istambuli konventsioon, on jagatud kaheks eraldi otsuseks.

[73] Siiski tuleb täpsustada, et õigusliku aluse valikut käsitleva Euroopa Kohtu praktika eiramist ei kujutanud endast mitte otsuse jagamine kaheks eraldi otsuseks kui selline, vaid asjaolu, et samal ajal sellise jagamisega määrati neist kahest otsusest ühe puhul väär õiguslik alus.

partnerlusnõukogu koostatud dokumendile[74]. Neil asjaoludel on põhjused, miks nõukogu võttis vastu kaks eraldi otsust, ebaselged, kui tegemist ei ole katsega põhjendada teise otsuse puhul neist otsustest tuginemist ELL artiklile 37 kui õiguslikule alusele.

76. Seda arvestades, kui Euroopa Kohus peaks siiski leidma, et akt, millega määratakse kindlaks nõukogu ainus seisukoht, eeldab sellise õigusliku aluse lisamist, näib mulle, et komisjon ei ole tõendanud, et nõukogu poolt sellise jagunemise valimine oli õigusvastane. Vastab tõele, et üheainsa akti vastuvõtmine oleks vältinud otsustamismenetluse raskendamist. Kuid niisugusel juhul ei saa nõukogule ette heita õigusliku aluse kindlaksmääramist käsitlevatest õigusnormidest ega kehtivatest hääletuseeskirjadest kõrvalekaldumist. Ma kahtlen samamoodi nagu Tšehhi Vabariik ka selles, et niisugustel asjaoludel võib nõukogule ette heita lojaalse koostöö kohustuse rikkumist või ELL artikli 17 lõikega 2 komisjonile antud algatusõiguse rikkumist[75]. Nimelt näib mulle, et „moonutus“, millele komisjon viitab, ei ole tõendatud, kuna muudetud ettepaneku eesmärk, milleks on võimaldada liidu nimel kindlaks määrata partnerlusnõukogus seisukoht seoses kodukordade vastuvõtmisega, on saavutatud ning selle seisukoha sisu määrati kindlaks, välja arvatud mõned väikesed muudatused, mis on ettepanekuga kooskõlas[76]. Muidugi võiks väita, et kuna muudetud ettepanekus oli ette nähtud ainult ühe otsuse vastuvõtmine, võeti otsus 2020/246 vastu ilma igasuguse komisjoni ettepanekuta, millega rikuti ELL artikli 17 lõiget 2 koostoimes ELTL artikli 218 lõikega 9. Selline argumentatsioon näib mulle siiski liiga formaalne, vähemalt käesoleva juhtumi puhul, kus otsus 2020/245 ja otsus 2020/246 olid sisuliselt identsed[77].

C. Vaidlustatud otsuste tagajärgede kehtivuse säilitamine

77. Komisjon ja nõukogu ning menetlusse astunud riigid paluvad Euroopa Kohtul juhul, kui ta tühistab vaidlustatud otsused, jätta nende otsuste õiguslikud tagajärjed kehtima.

78. Vastavalt ELTL artikli 264 teisele lõigule võib Euroopa Kohus juhul, kui ta vajalikuks peab, märkida, milliseid tühiseks tunnistatud õigusakti tagajärgi loetakse kehtivaks. Kuna vaidlustatud otsuste tühistamine, ilma et nende tagajärjed säiliks, võib kahjustada ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel loodud organite toimimist, seada kahtluse alla liidu kohustuse seoses nende organite vastu võetud õigusaktidega ja takistada seega selle lepingu nõuetekohast täitmist,[78] olen arvamusel, et juhul, kui Euroopa Kohus otsustab vaidlusalused otsused tühistada, tuleb jätta nende tagajärjed kehtima.

[74] Tegemist on ELi ja Armeenia Vabariigi partnerlusnõukogu otsuse eelnõuga, millega võetakse vastu partnerlusnõukogu, partnerluslepingukomitee, allkomiteede ja muude partnerlusnõukogu loodud organite kodukord ning koostatakse allkomiteede nimekiri, ST 15226/19 veebilehel: http://register.consilim.europa.eu.

[75] ELL artikli 17 lõike 2 lõpuosas on ette nähtud, et muud kui seadusandlikud õigusaktid võetakse komisjoni ettepaneku põhjal vastu siis, kui see on ette nähtud aluslepingutes. ELTL artikli 218 lõike 9 kohaselt võtab nõukogu otsused, millega kehtestatakse lepingu alusel loodud organis liidu nimel võetav seisukoht, vastu komisjoni (või kõrge esindaja) ettepaneku põhjal.

[76] Tuletan meelde, et Euroopa Kohtul on juba olnud võimalus täpsustada seoses seadusandlike aktide vastuvõtmise menetlusega, et „kui parlamendi ja nõukogu kavandatav muudatus moonutab seadusandliku akti ettepanekut viisil, mis takistab aktiga taotletavate eesmärkide saavutamist ja mis seega muudab ettepaneku mõttetuks, on komisjonil õigus see tagasi võtta“, vt 14. aprilli 2015. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* komisjon (C-409/13, EU:C:2015:217, punkt 83).

[77] Äärmisel juhul võiks samavõrd formaalsete argumentide alusel asuda seisukohale, et nõukogu rikkus ELTL artikli 293 lõiget 1, kuna otsus 2020/245, mis küll erineb muudetud ettepanekust reguleerimisala poolest, võeti vastu kvalifitseeritud häälteenamusega, mitte ühehäälselt.

[78] Vt analoogia alusel Kasahstani kohtuotsus (punkt 51). Kui ma ei eksi, on vaidlustatud otsustes käsitletud kodukorrad vahepeal vastu võetud, vt https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-4555-2020-INIT/en/pdf.

D. Kohtukulud

79. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna ma teen ettepaneku hagi rahuldada ja kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb minu arvates kohtukulud välja mõista nõukogult. Kodukorra artikli 140 lõike 1 kohaselt kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid oma kohtukulud ise. Seega tuleb asuda seisukohale, et Prantsuse Vabariik ja Tšehhi Vabariik kannavad ise oma kohtukulud.

VI. Ettepanek

80. Kõikide eelnevate kaalutluste põhjal teen Euroopa Kohtule ettepaneku langetada järgmine otsus:

1. Tühistada nõukogu 17. veebruari 2020. aasta otsus (EL) 2020/245 Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelise ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel moodustatud partnerlusnõukogus seoses partnerlusnõukogu, partnerluskomitee, allkomiteede ja muude partnerlusnõukogu loodud organite kodukorra vastuvõtmisega ning allkomiteede loetelu koostamisega kõnealuse lepingu (välja arvatud selle II jaotise) kohaldamiseks ja nõukogu 17. veebruari 2020. aasta otsus (EL) 2020/246 Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelise ulatusliku ja laiendatud partnerluslepingu alusel moodustatud partnerlusnõukogus seoses partnerlusnõukogu, partnerluskomitee, allkomiteede ja muude partnerlusnõukogu loodud organite kodukorra vastuvõtmisega ning allkomiteede loetelu koostamisega kõnealuse lepingu II jaotise kohaldamiseks.

2. Jätta otsuste 2020/245 ja 2020/246 tagajärjed kehtima.

3. Mõista kohtukulud välja Euroopa Liidu Nõukogult.

4. Jätta Prantsuse Vabariigi ja Tšehhi Vabariigi kohtukulud nende endi kanda.